

Beskrivelse af Forebyggelsesprojektet

Baggrunden for dette projekt er de igangværende omlægninger i kommunerne af indsatsen overfor udsatte børn og unge, der har til formål at sikre en tidlig og forebyggende indsats, udvikle indsatser i nærmiljøet, som effektivt kan øge rummeligheden i normalsystemerne og forebygge anbringelse uden for hjemmet.

1. Formål

Projektet har til formål at understøtte kommunerne i at udvikle en sammenhængende forebyggelsesindsats samt sikre, at kommunen har den nødvendige indsatsvifte til at sikre en tidlig, forebyggende og inkluderende indsats. Projektet skal således bidrage til at kommunerne kan udvikle og implementere en sammenhængende og effektiv forebyggelsesstrategi over for udsatte børn, unge og deres familier.

I projektet fokuseres på to aspekter af forebyggelse:

- 1) *Forebyggelse af udskillelse fra normalsystemet.* Det er centralt med en tidlig forebyggende indsats i normalsystemerne, hvor kommunerne så vidt muligt griber ind og afhjælper begyndende problemer, før de vokser sig store og svære at håndtere. Dette omfatter bl.a. tidlig opsporing og tværfagligt samarbejde samt normalsystemets evne til at rumme de børn og unge, som har brug for særlig støtte. Som eksempel på en sådan indsats kan nævnes projekter med socialrådgivere i dagtilbud eller på skoler.
- 2) *Forebyggelse af anbringelse uden for hjemmet.* For de børn, der har behov for hjælp, er der behov for at udvikle og udbrede effektive og målrettede foranstaltninger i nærmiljøet, som kan forebygge anbringelser uden for hjemmet. Som eksempler på sådanne foranstaltninger kan nævnes forældreprogrammer eller andre målrettede familiebehandlingstilbud.

I projektperioden gennemføres en løbende vidensopsamling, ligesom der vil være fokus på erfaringsudveksling projektkommunerne imellem.

Der er afsat i alt 8 mio. kr. til projektet i perioden 2011-2012.

2. Projektets målgruppe

Målgruppen for projektet er kommuner, som arbejder offensivt og målrettet med forebyggelse som alternativ til udskillelse og anbringelse.

Målgruppen for den forebyggelsesstrategi, der skal udvikles og udbredes i de enkelte kommuner, er børn og unge med behov for særlig støtte og deres familier. Der vil ofte være tale om familier, hvor en anbringelse uden for hjemmet af et eller flere børn kan blive aktuel eller allerede overvejes.

3. Indhold

Der udvælges 2-4 kommuner, der går ind i en målrettet og konstruktiv indsats for at fokusere på forebyggelse frem for anbringelse ved, at de deltagende kommuner udarbejder en egentlig forebyggelsesstrategi. Kommunerne skal desuden opstille konkrete og ambitiøse mål for den

forebyggende strategi.

Overordnede målsætninger med projektet

Forebyggelsesprojektet har følgende overordnede målsætninger, der også vil fungere som ledetråde i projektet:

- 1) At projektkommunerne vedtager en fokuseret forebyggelsesstrategi for kommunens samlede indsats over for udsatte børn og unge (med fokus på tidlig indsats og forebyggelse af anbringelser). Der skal sikres sammenhæng mellem strategien og kommunens børnepolitik.
- 2) At projektkommunernes indsatsvifte gennemgås og evt. tilpasses, således at de tilgængelige tilbudstyper understøtter kommunens forebyggelsesstrategi.
- 3) At projektkommunerne arbejder målrettet på at sikre et tværfagligt samarbejde, således at alle relevante aktører (herunder fx sundhedsplejen, dagtilbud, skole, PPR), indgår aktivt i en tidlig, forebyggende og effektiv indsats.
- 4) At projektkommunerne – med afsæt i viden om kommunernes udgangspunkt.- opstiller konkrete mål for den forebyggende indsats og udarbejder handleplaner for opfølgning og dokumentation af indsatsen på de områder, som udvælges i projektets anden fase.

Projektet omfatter tre delopgaver:

Delopgave 1

Der udarbejdes en social profil for hver kommune, der skal danne afsæt for forebyggelsesstrategien. Den sociale profil kan fx indeholde følgende nøgletal om kommunen, der sammenholdes med landsgennemsnittet og lignende kommuners nøgletal: antal børn anbragt uden for hjemmet, antal anbringelser med og uden samtykke, fordeling af anbringelser på anbringelsessteder, antal børn i specialundervisning, kommunale udgifter til specialundervisning og andre særlige undervisnings- og dagtilbud, kommunale udgifter til anbringelse, kommunale udgifter til forebyggende foranstaltninger efter serviceloven, antal anmeldte lovovertrædelser, andelen af enlige forsørgere i kommunen, mm. Den sociale profil vil blive udarbejdet i et tæt samarbejde mellem Socialministeriet, evaluator og de deltagende kommuner og vil blive udformet efter lokale ønsker og forhold.

Delopgave 2

Parallelt hermed udarbejdes der en sammenhængende og målrettet forebyggelsesstrategi, der tager afsæt i kommunen sociale profil. Forebyggelsesstrategien skal omfatte relevante alders- og målgrupper samt relevante aktører (fx sundhedsplejen, skole, dagtilbud, mm.). Der opstilles konkrete og ambitiøse mål for den forebyggende indsats, ligesom der udarbejdes en handleplan for opfølgning og dokumentation af indsatsen. Hvad angår de konkrete mål og opfølgning på dem, skal kommunen udvælge en mere præcis målgruppe. Også her forventes det, at den sociale profil kan være behjælpelig med at indsnævre den mest relevante målgruppe. Der kan fx sættes fokus på:

- Små børn
- Teenagere
- Adfærdsvanskelige/kriminelle unge
- Unge mødre
- Inklusion af udsatte børn i normalsystemerne (skole, dagtilbud)

I forhold til den afgrænsede målgruppe skal der ligeledes laves en kortlægning af kommunens tilbudsvifte og organisering, således at det sikres, at kommunen kan tilbyde en tidlig og tilpas specialiseret forebyggende indsats over for den valgte målgruppe.

Delopgave 3

Der skal ske en målrette implementering og forankring af forebyggelsesstrategien. På baggrund af løbende opfølgning på målsætningerne tilpasses indsatserne i relevant omfang mhp. at sikre en effektiv implementering og forankring hos alle relevante aktører. Der skal som led i arbejdet ske en løbende dokumentation af resultater og effekter af indsatsen. Evaluator vil her være behjælpelig med at sikre en hensigtsmæssig og smidig indsamlings- og analysemetode.

Der afholdes derudover arrangementer, hvor de deltagende kommuner formidler deres erfaringer til andre interesserede kommuner.

Processtøtte til projektet

Det centrale fokus i projektet vil være at understøtte kommunerne i deres eget arbejde – herunder eksisterende og planlagte aktiviteter - med at udvikle en effektiv og sammenhængende forebyggelsesstrategi. Socialministeriet og evaluator vil i den forbindelse varetage følgende opgaver, der skal sikre projektstyring og fremdrift:

- medvirke til at udarbejde en social profil for de deltagende kommuner, som kan danne afsæt for det videre arbejde i projektet
- yde støtte til afdækning af, hvordan den forebyggende og inkluderende indsats vælges, tilrettelægges, koordineres og implementeres ud fra aktuelt bedste viden på området
- yde støtte til dokumentation af og opfølgning på resultater og effekter af den forebyggende og inkluderende indsats
- facilitere netværksdannelse, videndeling og erfaringsudveksling mellem de deltagende kommuner
- sikre fokus på forankring og udbredelse af best practice, hvad angår samarbejdsmodeller, indsattyper og visitation, organisering, mm.
- yde økonomisk støtte, fx til frikøb af centrale medarbejdere i organisationen mhp. koordinering, forankring, implementering, udbredelse, mm.
- Løbende formidle resultater og erfaringer fra projektet

4. Projektdeltagelse

Der udvælges 2-4 kommuner til deltagelse i projektet. Ansøgere udvælges på baggrund af konkret interesselikendegivelse og ud fra de kriterier for tildeling af midler, som beskrives i afsnit 6-7.

5. Projektperiode

Projektet løber i 2011 og 2012. Forberedelse til projektet finder sted fra medio februar, således at de deltagende kommuner i samarbejde med Socialministeriet og evaluator frem til udgangen af april udarbejder en social profil for hver af de deltagende kommuner, sideløbende med at arbejdet med selve forebyggelsesstrategierne påbegyndes. Projektet følger nedenstående tidsplan:

In re et ke d iv se In re er e o m er ds	Frist for interessetilkendegivelse	8. februar 2011	6. te ss il n eg el te ss ed k m un in en
	Indgåelse af kontrakt med projektkommuner	Uge 7, 2011	
	Udvikling af sociale profiler for de enkelte kommuner	Feb-april 2011	
	Opstartsmøde med projektkommuner og evaluator	Uge 12, 2011	
	1. netværksmøde med projektkommunerne (fokus på forebyggelsesstrategi)	Maj 2011	
	Udvikling af forebyggelsesstrategi	April-dec 2011	
	2. netværksmøde med projektkommunerne (fokus opfølgning og dokumentation)	December 2011 Nov 2011-feb 2012	
	Opstilling af mål for forebyggelsesindsatsen samt udvikling af handleplan for dokumentation og opfølgning	Løbende	
	Formidlingsseminar for interesserede kommuner og evt. andre		
	Opfølgning på indsatsen og evt. tilpasning af handleplan	Feb 2012 og frem	
3. netværksmøde (fokus på implementering, tilpasning og forankring)	April 2012		
Afsluttende workshopmøde/forebyggelseskonference for alle interesserede	Okt/nov 2012		

der en beskrivelse af relevante eksisterende og planlagte aktiviteter mv., som grundlag for deltagelsen i projektet. Vedlagte skema benyttes.

Interessetilkendegivelsen skal indeholde en beskrivelse af, på hvilken måde indsatsen understøtter det overordnede formål. Det skal fremgå, på hvilken måde projektet bidrager til at styrke kommunens forebyggende indsats på særlige fokusområder og/eller overfor særlige målgrupper eller på hvordan kommunen styrker de organisatoriske forhold i forebyggelsesindsatsen.

I beskrivelsen skal indgå:

- En motiveret begrundelse for, hvorfor kommunen ønsker at deltage i projektet, herunder formål og forventede resultater af projektet
- En kort redegørelse for erfaringer, der i kommunens nuværende praksis skal indgå i projektet
- Redegørelse for sammenhængen mellem den forebyggende indsats set i forhold til kommunens børnepolitik
- De forventede aktiviteter i projektet

7. Udvalgelseskriterier

Der er følgende forudsætninger for tildeling af midler:

- Kommunens interessetilkendegivelse skitserer et projekt, der ligger inden for det overordnede formål med forebyggelseskommunerne.
- Den beskrevne indsats skal være funderet i kvalificerede tanker om en overordnet forebyggelsesstrategi og realistiske, men ambitiøse målsætninger med en sådan.

De udvalgte kommuner vurderes desuden ud fra, hvorvidt de i projektbeskrivelsen opfylder kravene om at de

- tydeligt beskriver hvilke *gode erfaringer fra den nuværende forebyggelsesindsats*, som skal videreføres i projektet. Endvidere kan planlagte og besluttede initiativer beskrives.
- redegør for *formålet* med deltagelsen i projektet og de forventede *resultater*
- redegør for hvordan resultaterne *forankres* efterfølgende

- redegør for det *nyttende, unikke* eller *særlige* i projektforslaget
- redegør for *målgruppen*, herunder hvor mange børn og unge, der forventes at have gavn af indsatsen
- har et realistisk *projektdesign*, hvor metoder og resultater hænger logisk og troværdigt sammen
- har indarbejdet *tidsplan* for aktiviteterne
- nøje har beskrevet de *organisatoriske forhold* omkring indsatsen, herunder ledelse

8. Organisering af projektet

Der nedsættes en styregruppe bestående af projektkommunerne, Servicestyrelsen samt Socialministeriets departement (formand). Undervisningsministeriet er tilknyttet ad hoc. Der afholdes kvartalsvise møder, hvor projekternes generelle status og fremdrift drøftes.

Servicestyrelsen varetager i samarbejde med tilknyttede konsulenter det løbende projektarbejde, yder rådgivning og vejledning til projektkommunerne/-organisationerne undervejs, forestår netværksdannelse mellem projektdeltagerne samt sikrer løbende fokus på erfaringsopsamling og videndeling samt på efterfølgende forankring af vellykkede projekter.

Deltagende kommuner forpligter sig til at indgå aktivt i formidlingen af gode resultater eller organiseringsformer til andre kommuner, jf. tidsplanen.

Projektkommunerne vil kunne få individuelle råd og løbende vejledning gennem hele projektperioden.

9. Evaluering

Til projektet knyttes en ekstern evaluator, som løbende vil dokumentere indsatsen i projekt, herunder både i de enkelte kommuner og på tværs af deltagerne. Evaluator vil derudover have særligt fokus på at opsamle viden om og gode erfaringer med implementering, organisering og forankring.

Projektkommunerne forpligter sig til at levere data mm. til evaluator efter nærmere aftale. Det er således en forudsætning for deltagelse i projektet, at kommunen deltager i evaluering og på de planlagte netværksmøder, jf. tidsplanen.